

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ALTERNATYVIŲJŲ DEGALŲ ĮSTATYMO NR. XIV-196 2, 5, 9, 12, 15, 18, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 34, 35 STRAIPSNIŲ IR
PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai, į kuriuos neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba tik iš dalies atsižvelgta į pastabas ir pasiūlymus
<p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2024-08-23 raštas Nr. NV-2252</p>	<p>1. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodytas pagrindinis Įstatymo projekto tikslas – užtikrinti 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/1804 dėl <i>alternatyviųjų degalų infrastruktūros</i> diegimo, kuriuo panaikinama Direktyva 2014/94/ES (toliau – Reglamentas (ES) 2023/1804), nuostatų įgyvendinimą, o Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatymo (toliau – ADĮ) 1 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad ADĮ nustato <i>alternatyviųjų degalų naudojimo</i> transporto sektoriuje <i>plėtrą</i> Lietuvos Respublikoje, siūlome papildomai įvertinti, ar ADĮ neturėtų būti peržiūrėtas ir keičiamas iš esmės. ADĮ pavadinimas ir 1 straipsnis leidžia manyti, kad šio įstatymo nuostatos liečia gana siaurą sritį, tik vieną degalų rūšį – <i>alternatyviuosius degalus</i> (kaip pavyzdžiui, Elektros energetikos įstatymas, Gamtinių dujų įstatymas ir pan.), tačiau ne visą <i>alternatyviųjų degalų infrastruktūrą</i>, kuria pagal Reglamento (ES) 2023/1804 nuostatas ir Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo ADĮ 2 straipsnio 2 dalį laikoma <i>alternatyviuosius degalus</i> naudojančios <i>transporto priemonės</i> ir alternatyviesiems degalams tiekti į transporto priemones naudojami <i>degalų pildymo punktai</i> ir <i>įkrovimo prieigos</i>. Kyla abejonių, ar apsibrėžtas pernelyg siauras ADĮ teisinis reglamentavimas neužkirs kelio tinkamai nacionalinėmis priemonėmis įgyvendinti Reglamento (ES) 2023/1804 nuostatas.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Pagal pateiktą siūlymą papildomai įvertinta, ar ADĮ neturėtų būti peržiūrėtas ar keičiamas iš esmės. Kadangi ADĮ reglamentuoja alternatyviųjų degalų naudojimo transporto sektoriuje plėtrą Lietuvoje ir tai apima ne tik alternatyviųjų degalų infrastruktūros plėtrą, kuri atitinka Reglamento (ES) 2023/1804 taikymo sritį, bet pačių alternatyviųjų degalų naudojimo, transporto priemonių, naudojančių alternatyvius degalus, plėtros tikslus, todėl įstatymo nuostatos nesiaurina teisinio reglamentavimo, o apima daug platesnę, nei Reglamentas (ES) 2023/1804 taikymo sritį. ADĮ 1 str. apibrėžta jo taikymo sritis “Šis įstatymas nustato alternatyviųjų degalų naudojimo transporto sektoriuje plėtrą Lietuvos Respublikoje, siekiant įgyvendinti valstybės transporto, energetikos ir klimato kaitos politikos strateginius tikslus”. Taip pat įvertinta ir tai, kad galiojanti Įstatymo redakcija apima alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo tikslus ir reikalavimus (23, 26, 27 straipsniai). ADĮ projektas skirtas įgyvendinti Reglamento (ES) 2023/1804 nuostatas. Atitikties lentelėse pateikiama, kad, reikiamos Reglamento (ES) 2023/1804 nuostatos pilnai įgyvendinamos, kam pritarė ir Teisingumo ministerija. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir tai, kad galiojantis reguliavimas veikia, nėra poreikio iš esmės keisti ADĮ ar įstatymo pavadinimo. Atsižvelgiant į išsakytą</p>

		<p>abejonę ir siekiant didesnio aiškumo, papildytas aiškinamasis raštas.</p>
	<p>2.5. atkreipiame dėmesį, kad kai kurios Reglamento (ES) 2023/1804 sąvokos, kaip pavyzdžiui, <i>įkrovimo parkas</i>, nėra nurodytos ADĮ 2 straipsnyje (ar minimos, pavyzdžiui, ADĮ 23 straipsnyje). Ši sąvoka vartojama Reglamente (ES) 2023/1804, įvardijant tikslus valstybėms narėms, kaip pavyzdžiui, Reglamento (ES) 2023/1804 3 straipsnio 4 dalies a punkte ir kt. Siūlome užtikrinti teisinį aiškumą ir nuoseklumą bei, nustatčius poreikį, visų reikalingų sąvokų įtraukimą į Įstatymo projektą.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Reglamente (ES) 2023/1804 vartojamos sąvokos peržiūrėtos iš esmės ir Įstatymo projekte vartojamos Reglamento (ES) 2023/1804 2 straipsnyje pateiktos sąvokos išdėstytos 2 str. 25 dalyje. Kadangi sąvoka „įkrovimo parkas“ Įstatymo projekte nėra vartojama, ji nėra įtraukta į 2 str. 25 dalį.</p>
	<p>2.6. atkreipiame dėmesį, kad ADĮ 2 straipsnio 24 dalyje nurodytos sąvokos <i>pažangieji biodegalai</i> apibrėžtyje pateikta nuoroda į Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymą neatitinka ne tik Rekomendacijų 77 punkto reikalavimų, bet ir teisės normų hierarchijos principo, kai aukštesnės galios teisės akto (įstatymo) nuostatų negalima suprasti ir taikyti tiesiogiai, o reikia ieškoti žemesnės galios teisės akto (ministro įsakymo), kad suprasti esmę. Siūlome patikslinti.</p>	<p>Neatsižvelgta. ADĮ 21 str. 2 d. nurodoma: „2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje metodikoje nustatomi pradinių žaliavų vertinimo kriterijai ir jų reikšmės, kuriais remiantis žaliavos gali būti įtraukiamos į energetikos ministro tvirtinamą žaliavų sąrašą (toliau – žaliavų sąrašas). Į žaliavų sąrašą įtraukiamos žaliavos, kurios yra laikomos tinkamomis naudoti pažangiųjų biodegalų ir nebiologinių skystųjų ir (ar) dujinių degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybai, ir žaliavos, iš kurių pagamintų biodegalų, pažangiųjų biodegalų ir nebiologinių skystųjų ir (ar) dujinių degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių energinė vertė yra laikoma du kartus didesne, palyginti su jų pradine energine verte.“</p> <p>Minėtas žaliavų sąrašas nėra pastovus ir gali būti nuolatos keičiamas vadovaujantis ADĮ 21 str., todėl pažangieji biodegalai apibrėžiami pagal sąraše nurodytas žaliavas, visi rinkos dalyviai tuo sąrašu vadovaujasi jau nuo 2022 m. Perkėlus sąrašą į įstatymą, kiekvieną kartą jį papildžius nauja žaliava reikėtų inicijuoti įstatymo keitimo procedūras. Sąvoka <i>pažangieji biodegalai</i> įvesta perkeliant Direktyvą (ES) 2018/2001, todėl jos atsisakyti nėra galimybių.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad ši sąvokos apibrėžtis atitinka Rekomendacijų 77 p. reikalavimus, nes joje nenurodomas konkretus teisės akto pavadinimas ar numeris, nėra</p>

		<p>vartojamas žodis „įsakymas“. Atsižvelgiant į tai, kad nuoroda į ADĮ 21 str. 2 dalį, iš esmės nekeistų situacijos ir neįneštų didesnio teisinio aiškumo, o taip pat pasikeitus numeracijai, ji turėtų būti tikslinama, siūlome šio keitimo poreikį vertinti sistemiskai pagal kompetenciją Energetikos ministerijai keičiant atitinkamai susijusius teisės aktus.</p>
	<p>2.7. pažymime, kad nors Reglamente (ES) 2023/1804 ne kartą minimos įvairios transporto priemonių rūšys – <i>traukinys, laivas ar orlaivis</i>, tačiau Įstatymo projekte jos paminimos tik ADĮ 2 straipsnio 27 ir 30 dalyse, o ADĮ jie apskritai neminimi. Siūlome papildomai įvertinti Įstatymo projektą šiuo aspektu ir, nustatčius poreikį, papildyti susijusiomis nuostatomis.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Transporto priemonės <i>laivas</i> ir <i>orlaivis</i> yra minimos atitinkamai Įstatymo projekto 23 str. 25, 26 ir 27 d., kur pagal Reglamento (ES) 2023/1804 nuostatas yra nustatomi reikalavimai tiekti elektros energiją oro uosto stovintiems orlaiviams, bei jūrų ir vandens uostuose būtų teikiama elektros energija jūrų ir vidaus vandenių laivams. Taip pat 27 str. 3 d. 4 p. nustatomi reikalavimai jūrų uostams įrengti suskystinto metano pildymo infrastruktūrą, skirtą jūrų laivams. Pažymėtina, kad traukiniams, varomiems alternatyviais degalais pildymo/įkrovimo infrastruktūros diegimui nėra keliami jokie konkretūs reikalavimai, tik Reglamento (ES) 2023/1804 13 str. nurodoma įvertinti geležinkelių atkarpas, kurios negalės būti visiškai elektrifikuotos.</p>
	<p>11. Siūlome papildomai įvertinti Įstatymo projekto 15 straipsnyje nurodytą įsigaliojimo datą, kuri yra 2024 m. lapkričio 1 d. Atsižvelgus į teisėkūros procedūrų trukmę, siūlome numatyti vėlesnę Įstatymų projekte numatytą pakeitimų įsigaliojimo datą ir atitinkamai vėlesnę įgyvendinamųjų teisės aktų priėmimo datą, kad būtų užtikrintas Įstatymų projekte siūlomų pakeitimų įgyvendinimas laiku ir tinkamai.</p>	<p>Įvertinta, bet neatsižvelgta, Reglamentui (ES) 2023/1804 įsigaliojus š. m. balandžio 13 d. būtinas kuo greitesnis Įstatymo projekto (ir susijusių teisės aktų) priėmimas ir įsigaliojimas siekiant tinkamai įgyvendinti Reglamento (ES) 2023/1804 nuostatas. Taip pat svarbu užtikrinti, kad būtų pakankamai laiko įgyvendinti ADĮ 35 str. 6 d. pakeitime nustatytus įpareigojimus savivaldybių taryboms arba jų įgaliotoms institucijoms: iki 2025 m. sausio 1 d. savivaldybių taryboms arba jų įgaliotoms institucijoms patvirtinti arba atnaujinti savivaldybės teritorijoje esančiuose vietinės reikšmės keliuose iki 2030 metų numatomų įrengti viešai prieinamų įkrovimo prieigų planus.</p>